

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitlőterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Bíró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A legkisebb gazdák hitele.

— március 10.

(P. C.) Az egész vidékre, de főleg a legkisebb gazdákra nézve rendkívül fontos ujtás lép életbe legközelebb a kis birtokosok országos földhitelintézeténél. A vasárnap tartott közgyűlés ugyanis helyeslőleg tudomásul vette az igazgatóságnak azon bejelentését, hogy a legkisebb birtokosok érdekében a kölcsönök minimális összegének leszállítása s a kis kölcsönök igénybevételének megkönnyítése iránt több rendbeli fontos és a kis birtokosok hitelügyének fejlesztése tekintetében nagy horderejűnek ígérkező ujtásokat léptet életbe.

Az igazgatóság ennek folytán a kormányhoz előterjesztést fog tenni az intézet alapszabályainak olyatén módosításá iránt, hogy a kölcsön-minimum az eddigi 600 koronáról 300 koronára szállítsák le.

Kapcsolatban a kölcsönök minimumának tervbe vett leszállításával megfontolás tárgyává tette az igazgatóság a kisebb kölcsönök igénybevételének megkönnyítésére vezető intézkedéseket is, s ezekre nézve abban állapodott meg, hogy a kormányhoz teendő előterjesztésében készsége fogja kijelenteni arra nézve, hogy megfelelő módzatok mellett a 2000 koronáig terjedő kölcsönöknél nemcsak az igények méltányos elbírálásához szükséges értékatokat saját költségén szerzi be, hanem a felek kívánására a kölcsönök bekebelezésével és lebonyolításával járó teendőket saját közgeivel eszközölteti s az evvel járó kiadásokat előlegezi, a díjakat pedig akként mérsékli, hogy ott, ahol előzetes tkvi rendezés nem szükségeltetik, ezek a kölcsön egy százalékát meg ne haladják.

Hajlandó továbbá az igazgatóság a kisebb kölcsönök igénybevételét azzal is előmozdítani, hogy a kölcsönzés módzatait utólagos kamatfizetés mellett akként állapítja meg, hogy a felek a szokásos különbözeti s kamatlevonásokkal a kölcsön folyósításánál ne terheltessenek. Segítségére kíván az intézet a kisebb kölcsönigénylőknek az által is lenni, hogy a vele szövetséges viszonyban levő vidéki intézetek számát tetemesen szaporítani szándékozik, lehetőleg bevonván ebbe a szövetségeket is, melyek az egyes vidékek hitel- és értékvizonyairól, valamint az egyes hitelkeresőknek személyes viszonyairól is megfelelő adatokat szolgáltatni képesek. Oly pontokon pedig, ahol az igénylők tömege-

sebb jelentkezése folytán ennek szüksége mutatkoznék, az intézet saját kirendeltséget állít fel.

Ez intézkedések foganatosításával az intézet meg tesz a maga részéről minden lehető arra, hogy a kisebb birtokosokat azon helyzetbe hozza, hogy nagyobb utánjárás nélkül, lehető költség kimélessel nyerhessenek az intézettől kölcsönt. Nem kerültek azonban el az igazgatóság figyelmét a hatáskörén kívül eső azon körülmények sem, amelyek a kisebb kölcsönök igénybevételét megnehezítik.

Telekkönyvi állapotaink rendezetlen volta, a hosszadalmas és költséges lebonyolítási procedura, a bélyeg- és illeték-díjak aránytalan magassága, mind oly akadályok, amelyeknek elhárítása jórészt a kormány és törvényhozás intézkedési folytán válik csak lehetővé, minélfogva az intézet a kormányhoz intézett felterjesztésében ezekre nézve is kért orvoslást, mert úgy van meggyőződve, hogy ezek az intézet minden igyekezése mellett ezentul is gátlólag fognak hatni a kisebb kölcsönök lebonyolítására.

A kisbirtokosok országos földhitelintézte igazgatóságának szándékai teljes elismerésre méltók, mert odairányulnak, hogy a gazdálkodó közönség széles rétegein és különösen annak leggyöngébb részein olcsó hitelek nyújtása által segítsen.

Nem kételkedünk, — írja a Pester Corr — hogy a kormány lehetőleg elősegíti ezt az akciót, mert ama célzások, melyeket Széll Kálmán miniszterelnök ez irányban nem régebben a parlamentben tett, arra mutatnak, hogy helyesli az akciót.

A közegészségügy rendezése.

III.

Irta: dr. Thomán Dávid.

— március 10.

Nunc veniamus ad fortissimum virum! Kétséget nem szenved, hogy a körorvosi intézmény a közegészségügy léglényegesebb részét képezi, mivel ez a nép közvetlen boldogulására szolgál, ennek minden rétegébe áldásos működésével behatol. Miután e tárggyal előbbi cikkemben eléggé kimerítően foglalkoztam, kötelességet vélek teljesíteni, hogyha a tisztí orvosok intézményére áttérek és régi, bő tapasztalataim révén erről véleményemet nyilvánítani bátorodom.

Ezen nagyon régi intézmény két részből áll és pedig: tisztí járásorvosokból és tisztí főorvosokból. Miudkettőnek működési köre körül van írva az 1876. 14-ik törvényekben, a funkció, mindkettőnél majdnem egy és ugyanaz, igen csekély eltéréssel: mindkettő, mint tanácsadó van besorolva. A tisztí járásorvosok az elsőfokú, a t. főorvosok a másodfokú hatóság mellé.

Feltéve, hogy mindenütt az illető hatóság ezen törvény szellemében eljár, ezen hatáskör nagyon sok esetben mégis szüknek bizonyul, azon oknál fogva, minthogy rendelkezési, exekutív hatalom hiányában a szükséges gyors intézkedések megtételében korlátozva van, mely nagyon sok esetben megbosszulja magát, hol a gyors intézkedés conditio sine qua non lenne. Ennélfogva szükségesnek tartanám, hogy a tisztí járásorvos intézkedési joggal ruháztassék fel. Hogy a tisztí járásorvos, mint tisztviselő feladata magaslatán állhasson és hogy az említett törvényekben körülírt teendőket lelkiismeretesen teljesíthesse, okvetlen szükséges, hogy járásának szentelje idejének tulnyomó részét, hogy járását legalább minden két hónapban egyszer utazza, be, mivel csak ily módon szerezhet tudomást a hiányokról és csak ily módon ellenőrizheti a körorvosok lelkiismeretes működését, de azon kívül is a néppel való gyakori érintkezés bizodalmat gerjesztő hatással lesz és az orvosi intézményt megkedvelteteti előzékeny modorával. — Az állam feladata tehát, hogy a tisztí orvosokat oly dotációba részesíttesse, miszerint a nagyközönséggel szemben független állást foglaljon el. Miután a tisztí-járasorvosnak vajmi kevés kilátása van magasabb hivatalba jutni, aképen lehetne kárptólani, hogy bizonyos rangfokozatot létesíttetének és bizonyos meghatározott szolgálati évek után a magasabb rang-fizetési fokozatba lépne. — Minden járásorvos rendes évi fizetése lenne 2400 korona, lakbérilletménye 600 kor., ló-tartásra 1000 kor., rangfokozat szerinti előléptetéssel. — Mint az állam közege, igen természetes, hogy a főispán előterjesztésére, az állam nevezi ki élethossziglanra a kijelölt helyre, ahonnan csakis fegyelmi uton lenne elmozdítható. Ily módon való szervezése ezen intézménynek a főorvosi intézményt nélkülözhetővé tehetné; a központban, a tisztí-járasorvos ruházathatnék fel a főorvosi teendőkkel. Hogy azonban a netán kívánatos ellenőrzés ne hiányozzék az országos felügyelők szaporítását hoznám javaslatba úgy, hogy 4-5 vármegyére esnék egy felügyelő.

A vizsgálat.

— Ötödik és hatodik nap. —

— márc. 11.

Ma már hatodik napja tart a sátoraljai helyi képviselőválasztás ellen beadott petíció ügyében a vizsgálat.

Egy helyi újságnak, amely hónapok óta újságjának 9 tizedrészét a petícióban érdekelt öns érdekeinek szenteli, igen zokon esik, hogy mi a tárgyilagossá, minden párt tanúira egyenlő mértékben kiterjedő tudósításunk mellett a közönségünket érdeklő egyéb cikkeknél is helyet szorítunk. Ezért azután az ösmert modorukban nekünk ugrasztanak most újra notorius alakokat, abban a reményben, hogy majd kihozza benünket a sodrunkból újra elkezdhetik ocsmány újságharcukat, felkorbácsolhatják a szenvedélyeket, jobban éber tarthatják a tanuk idegeit és nem fordulhat majd elő az a malőr is, ami például tegnap történt meg, hogy egyik tanujok a jegyzőkönyv aláírása után — mikor a táblabíró az

eskü fontosságára újból figyelmeztette — visszaszívta vallomásának legjelentékenyebb részletét úgy, hogy vizsgálóbíró aggályosnak jelentvén ki az egész vallomást, tanut meg nem eskette. Újból kéne hát a lázító polémia, nehogy az ilyesmi ismétlődjenek, nehogy ehhez hasonló kijózanodás kövesse az alvó vérmérsékleteket.

Kijelentjük, hogy bármiféle alakokkal és bármiféle formában fognak ellenünk támadni, minket minden taktikájuk hidegen érint, azokat az újságírók nemesebb hivatása érdekében észre nem vesszük és pártatlanságunk érzetében, igazságos és elfogulatlan közönségünk előtt zavartalanul fogjuk teljesíteni kötelességünket.

Juhász Andor táblabíró kedden, mint már jeleztük, összesen három tanut hallgatott ki: Schmidt Lajost Sátoraljai helyi r. t. város rendőrkapitányát, Benárd Jenő őrnagyot és Pataky Miklós városi főjegyzőt, Szedán vallottak Schmitt Károly, Dolenszky Josef, Goldstein Adolf és Schönberg Sándor (Schön Sándor kereskedősege), Lukacsevics József, Králik István és Borsos János. Különösen szerdán volt több dolga a vizsgálóbíróknak, mert amellet, hogy nagy óvatossággal és erélylyel kellett vezetnie a vizsgálat érdekesebb attrakcióit, a hallgatóság folyton zavarta működésében, amelynek soraiban a mindenütt előretolódó Németh Bertalan a statusquo izr. hitközség jegyzője oly élkén vezetete a morajt, mintha a piacon volna, úgy hogy gyakoribb figyelmeztetés után a vizsgálóbíró végre feljűk szolt erélyesebben is:

— Szigoruan tartózkodni kell minden tetszés- és nem tetszésnyilvánítástól, mert különben a termet kiűrittem.

Tudósításunk a következő:

Schmidt Lajos rendőrkapitány mintegy négy órán át tartó valómásában a kordonoknak előleges hirdetésnyiszert megállapításáról és azoknak a hirdetmény szerint történt felállításáról nyilatkozik. Delfél a Kellner- és Davidovics-ház közt volt egy katonai elhelyezés, mivel bevonuláskor nagy volt a zavargás, a Buza-pártiak erőszakoskodása, de ez nem volt kordon, ezen teljesen szabad volt a közlekedés ezt a rend biztosítására a katonai parancsnokság állította oda, a többiek is a szavazók mindig akadálytalanul közlekedtek a szavazóhelyiségeikkel. A vármegyeház tájékat a késő délutáni és esti órákban csöcselék és nagyobbbrést olyan Buza-pártiak lepték el, akik már leszavaztak, de nemhogy eltávoztak volna, hanem sértő szidalmazással, lármával akadályozták a Dókus-párti vidéki szavazókat, ezért vá. elnök ur intézkedése folytán a kapu körül őket eltávolítottam. Arról nincs tudomása, hogy Dókus-párti kortesek a vármegyeházi kisterembe huzták volna be a Buza párti szavazókat. Egy élelemmel ellátott szekert, mely a Buza-párti tanyába hajtatott, dr. Fried Lajos kérelmére keresztülbocsájtattam a kordonon. Reggel a bevonuláskor a Buza-párti kortesek minden szekert megostromoltak, a Dókus-pártiakét is és miután a taluikat erőszakkal kitépték a Vadászúrt felé vonzóltak. Ekkor kértem karhatalmat Barthos István százados úrtól, aki azonban ezt csak a vál. elnök utasítására adhatta meg. Ekkor mentem és tettem jelentést vá

elnöknek az utcai harcra és erre jött le elnök, hogy a rendről személyesen intézkedjék. Választás napján jelentette Vass rendőrmester is, hogy egyik szekert az atcai dulakodás közben a választási elnökre akartak hajtani, aki ha nem védekezik, agyongázolták volna. Kozma Antal jesztrebi ref. lelkész a Buza-pártiak lerántották a szekérről és a falu birájával együtt ütlegelték, földre teperték, a fejét véresre befakasztották és azután kergettek a Klein Pál boltjába, a boltot nagy riadalommal ostromolták, csak a katonaság és csendőrség menthette meg Kozmának és nevének életét. Ebből az esetről kifolyólag különben bünvádi eljárás van folyamatban.

Benárd Jenő őrnagy a kordonok felállítására és azok előleges megállapítására vonatkozólag Schmidt rendőrkapitányával megegyező vallomást tesz. A katonai zárvonalak a hirdetménynek és vázrajznak megfelelőleg helyesen vannak feltüntetve. Habár a szekér közlekedést fél 9 órakor kellett volna megszüntetni, azt mégis csak fél 10-kor szüntették meg. Szigorú utasításul adtam, hogy a zárvonalakon minden szavazót át kell bocsátani, hogy a szavazókkal a legudvariasabban bánjanak, meghagytam hogy ne csak olyan szavazót bocsássanak át, akinek ebbeli minőségét a polgári tisztviselő igazolhatja, hanem ha kétség volna az illető választó volta iránt, fogadják el igazolványul egy másik ismert választó igazolását. Ugy fél 11 és 11 óra tájban a Wekerle téren nem kordon volt, hanem egy szakaszt téttem oda acélból, hogy a szekerek már ekkor a hirdetményen megjelölt helyen túl ne hajtsanak. Hoszkordonok és huszárkordonok nem voltak, ezek csak időnként a nagyobb zavargásokkal fenyegető igalmak és tömegtorlódás elől megóvták a választási helyiségeket, amint néha a helyiség előtti teret tisztítani kellett. Egyébként ezek éppenséggel senkit sem akadályoztak a szabad közlekedésben és csak állományban elhelyezett katonaság volt. A kordon élelmet tartalmazó szekeret tudomásom szerint — fel nem tartóztatott. Klein Pál üzletének ostromhadát, amely a véresre vert Kozma Antal magyar-jesztrebi ref. lelkész üzte ide ő kergette széjjel és nehezen megszabadította a lelkész nevével együtt.

Szerdán az első tanu Schmitt Károly vallomását félbeszakította és egyelőre felfüggesztette a táblabíró, mivel tanu ellen a választási elnökkel szemben elkövetett szóbeli inzultusért bünvádi eljárás van folyamatban.

Dolenszky Jozefin szerint 8 órakor állott egy huszárkordon a dohánytőzsdétől keresztben a Davidovics-fele házig. Ez a kordon, mikor szekerekkel teli választókat akartam rajta keresztüljuttatni nem akart bennünket átérésíteni. de amikor gyalog jöttünk, akkor már hosszas kérelemre átbo-csajtottak. Én a lovak között sonpolyoghattam keresztül. Délelőtt a Széchenyi-téri kordonokon szababon járhattunk keresztül, délután már nem. Egy gyereket, aki egy korszó vizet akart vinni a Buza-tanyára, nem bocsajtották keresztül. Nem tudja, hogy délután szavazót feltartóztatott. Hogy a katonai kordon élelmet szállító szekeret feltartóztatott volna, azt sem tudja. Arról, hogy vál. elnök szekeret feltartóztatott volna, a gyepőlőszárat megfogta volna, tollat szakított volna a kalapok mögöl, nem tud semmit.

Goldstein Adolf 17 éves tanu, Schön Sándor kereskedősegédje mindent vallott, amit a közönség már jól ismer a Buza-párt hivatalos újságjából.

Táblabíró a tanut, korára és a vallomásában észlelt ingadozására való tekintettel meg nem eskette. Vallomása hát nem is érdemes a feljegyzésre.

Králik István: Egy fertály 10 és 11 óra közt Davidovics házában a Wekerle-téren láttam egy gyalog kordont,

Még kettőt a Széchenyi-téren. Egy negyediket Grosz ecetgyáros házában keresztben. A Buza-párt érdekében kerteskedtem, az utcán kértem vál. elnök urtól igazolványt, hogy szabadabban mozoghassak, nem adott. Délután 3 órakor a Széchenyi-téri két gyalog kereszt-kordon közt hosszban huszárok helyezkedtek el. Egyszerre vezényszót hallottam: „Aufzitzen! Heraus den Sebel! No gondoltam most lesz valami. De nem volt semmi. (Derültség.)

Táblabíró: Csendet kérek! Ne tessék tetszésnyilvánítással zavarni a csendet!

Tanu: Egy hoszkordont is láttam néhány percig a Vadászúrt előtt, de ezt vál. elnök ur kérelem folytán azonnal eltávolította. Ha bizalmi férfival mentünk, akkor szabadon keresztjuthattunk a kordonon. Arról tanuak nincs tudomása, hogy a kordonoknál egyetlen Buza-párti szavazót is megakadályoztak volna abban, hogy a szavazó helyiséghez juthasson. Láttam mikor vál. elnök egy szekeret feltartóztatott, a gyepőlőszárat megfogta, a kocsis kalapját levette, én vettem ki a kezéből. Azt nem láttam, hogy vál. elnök tollat vett volna ki, azt sem láttam, hogy szekeret irányított volna, vagy tanut vitt volna be a Dókus-tanya felé. Hallottam, Jászai hentesből, hogy szekeren szalonnát és kolbászt akart behozni a Buza-tanyára. Azt azonban nem láttam, hogy élelmezert hozó szekeret a kordon feltartóztatott volna.

Lukácsóvics József: A szőlősköcsöknek nem volt mit inni, enni. Bokros mondta, hogy az élelmet hozó szekeret a kordon nem bocsátja keresztül, de ő nem látta. Reggel 8 órakor történt: vál. elnök ur egy szekeret feltartóztatva a Szakácsy cukrászda előtt, megfogta a gyepőlőszárat és a szekeret visszafordítani igyekezett, figyelmeztettem, hogy ezt ne tegye, íj. Horváth József is figyelmeztette erre. Vál. elnök ur azt felelte Horváthnak: most nagyon el vagyok foglalva, ad be írásban! (Tetszés, derültség.)

Táblabíró: Ha szigorúan nem tartózkodnak a tetszés és nem tetszésnyilvánítástól, a termet kiürítem.

Tanu: E jelenetnél ott láttam Dr. Kellner Somát, az öreg Haas két fiát, Schmidt kapitányt, Dobos csendőrszázadost, Thuránszky ügyvéd urat. Azt nem tudja, hogy szekeren ülő tanuk hová valók, csak annyit tud, hogy tót ajkuak. Azt nem láttam, hogy vál. elnök ur kalap mögöl tollat húzogattott volna.

Borsos János 9-10 óra közt látta a Schön Sándor üzlete előtt, hogy a Vörös Ökör kapujánál vál. elnök egy szekeret feltartóztatott, megfogta a gyepőlőszárat, két embert a szekérről lecipeltek, a kalapja mögöl vál. elnök kivette a vörös Buza talut és helyette a belső zsebéből előszedett nemzeti színű Dókus talut tűzött oda. A két embert, a bezárt Vörös Ökör kaput kinyitva oda becipeltek és a kaput bezárták utána. A másik két szekeret azután rendben hajtották tovább a Vadászúrt felé. Nem tudja milyen községbeliek ültek a szekereken, annyit tud, hogy nem tótok voltak. Ekkor a Wekerle téren nem volt semmi-féle katonai kordon.

Borsos tanuzása előtt ment végbe Schönberg Sándor Buza-párti tanu Schön Sándor kereskedősegédjének szenzációs vallomása. Ugyan azt látta ebből a jelenetből, amit Borsos tanu, azzal a csekély különbséggel, hogy ő mindent nem 10 óra körül, hanem 2 órával előbb 8 órakor látta. Ő teljesen nyitva látta a Vörös ökör kapuját, Borsos teljesen bezárva. Ő 10 szekeret látott Borsos csak 2-öt vagy 3-at. Egyébként tanu vallomásában nyomatékosan és határozottan állítja, sőt táblabíró ismételt kérdésére még határozottabban állítja, hogy vál. elnök a kalap mögöl kivette a vörös Buza-tollat és helyébe nemzetiszínű Dókus-tollat tűzött oda. Ez a határozott kijelentés eredményezte a tegnapi nap leg-

izgalmasabb szenzációját. Amely hűen szorol szóra reprodukálva így folyt le:

A szenzációs fordulat.

Mikor tanu befejezte vallomását és a jegyzőkönyvet már aláírta id. Meczner Gyula kéri tanu megeskettetését mellőzni mindaddig, míg a Vörös-ökök és a Schön Sándor üzleti helyiség közt (ahonnan tanu a jelenetet látta) a távolságot szakértő hitelesen meg nem állapítja. Mert kétséges vajjon ily távolból világosan láthatott-e tanu mindent.

Táblabíró: Kérem. Hisz én többször és nyomatékosan megkérdeztem, hogy teljesen világossá tegyem a tanuzás határozottságát. S ismételtlen is figyelmeztetem, hogy hamis tanuzásért öt esztendeig terjedő börtönbüntetés érheti.

Tanu: (remeg, habozik, azután alig halható hangon rebegi) Hát kérem én visszavonom a talukat, azt én nem láttam, hogy vál. elnök ur nemzetiszínű tollakat tűzött a kalap mögé. (Kinos megdöbbenés, mozgás, izgalom a hallgatóság körében.)

Táblabíró: Tanut ezek után meg nem esketem, annál is inkább, mert vallomása során észlelt habozása azt különben is teljesen aggályossá teszi.

Kinos csend volt, mikor a vizsgálóbíró a történeteket jegyzőkönyvbe diktálta. Tanu ezt is aláírta. A hallgatóság nagy része e megdöbbenő jelenet után elhagyta a termet, amely ezután mintegy teljesen kiürült.

E napon egy Buza-párti tanu vallomását félbe kellett szakítani, két tanut a bíró meg nem eskethetett. Az utóbbi szenzáció pedig nagy hatást keltett mindenfelé. Ez volt a Buza-párt egyik koronatanuja.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Városi közgyűlés. Sátoraljaujhely város képviselőtestülete tegnap d. u. Székely Elek polgármester elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő ügyekben határoztak. A köztemető területéből a Chevra Kadischa egytel által megvett részre vonatkozó szerződést névszerinti szavazással elfogadták. — A pénzügyi bizottság bemutatta a kövezeti vám és piaci helypénz, továbbá az országos és állatfelhajtásos hetivásárok helypénzszedési jogoknak bérbeadása iránt megtartott árverés eredményét. E szerint a legtöbbet igérő és legmegbízhatóbb ajánlattevő Schweiger Ignác eddigi bérlő, aki kerek 30000 koronát ajánlott a vámszedési jogokért, minél fogva a képviselőtestület ezt a multinál jóval magasabb ajánlatot fogadta el és utasította a tisztí ügyészt a vele való szerződés megkötésére. — A halottas-kocsi használatát évi 860 korona bérért Schön Sándornak további három évre kiadták. Az óvoda bizottság lemondását, mely főképen holmi méltatlan hírlapi meghurcolások miatt következett be, el nem fogadták, hanem a bizottságnak egyhangulag bizalmat szavaztak, figyelemmel arra is, hogy az óvoda ügyében vizsgálat folyik. — Gróf Hardenberg Aladár ajánlatát, téglagyárának megvétele ügyében a tanács javaslatához képest el nem fogadták. Gr. Wallis Gyulát és nejét a képviselőtestület nemrég tartott aranylakodalmuk alkalmából üdvözölte. Ezt az üdvözlést a nemes grófi pár szép és megleghangu levélben kö-

szönte meg, amit felolvasás után tudomásul vettek. — Az adótárgyalásokhoz bizalmi férfiakul Ehlert Gyulát és Haas Lipótot választották meg. — Végül Staut József képv. tag indítványt tett, hogy a képviselőtestület, akár egy közös-, akár egy honvédegyalozrednek Sátoraljaujhelyben leendő elhelyezését a honvédelmi miniszterrel feliratban kérelmezze. A kérelmet időszerűnek jelezte, mivel megbízható értesülése szerint az ezredek szaporítása, illetőleg elhelyezésének kérdése a minisztériumban legközelebb napirendre kerül. Az indítványt elfogadták s a felirat intézését elhatározták. Ezzel a másfélórás közgyűlés véget ért.

(A törvényhatósági utadók hátráléka vármegyénkben nem kevesebb, mint 102,281 K. 79 f. volt a f. évi március 1-én, beszámítása nélkül a f. évre előirt kontingensnek, mivel az adókulcs megállapításának hiányában a f. évre előírás még nincsen. A fentebb említettük hátrálék az 1901. évi előírásnak (kereszszámban 250,900 koronának) cirka: 41°/o-je. Az egyes járások és Sátoraljaujhely hátrálékai percents arányában így sorakoznak: a varannói járás (16°/o), a nagymihályi j. (24°/o), a gálszécsi j. (28°/o), közvetlenfizetők (24°/o), a bodrogi j. (30°/o), a szinai j. (31°/o), az ujhelyi j. (36°/o), a tokaji j. (40°/o), a szerencsi j. (48°/o), a sztrókai j. (65°/o), úttakelésért községek (82°/o), a homonnai j. (84°/o), végre Sátoraljaujhely v. (90°/o).

HIREK.

— Személyi hr. Őfelsége a király e hó 10-én a budai várakban Dókus Ernőt a sátoraljaujhelyi választókörület orsz. képviselőjét kihallgatáson fogadta.

— A tokaji polgári olvasókör március 15-ét szokott módon ünnepli meg. A főútcán Horváth János ref. pap ünnepi beszédet tart, Honóczy Géza joghallgató saját szerzeményű alkalmi költeményt fog szavalni. Este a kör helyiségeiben társasvacsora. — A tokaji Kaszinó március 15-én délelőtt 11 órakor matiné rendez.

— Sorozás. A sátoraljaujhelyi járás sorozása a mai nappal véget ért. A bizottság tagjai, kik innen Szerencsre fognak menni, tegnap este vacsorára Matolai Etele alispán vendégei voltak.

— Az Erzsébet nőegylet Varannón, mint ottani levelezőnk írja, alapszabály-megállapító közgyűlést tartott. Alelnöknöknek Strompf Pálné és Verner Gyuláné, pénztárnoknőnek Udvardy Viktorné választotta. A jelen volt tagok letették a fogadalmat a titkár Füzesséry Pál felolvasása mellett az alelnöknök kezébe. Elhatározta a gyűlés, hogy a pünkösdi ünnepeken női kézi munkakiállítás rendez.

— Szélhámos. Közép termetű 35 év körüli, szőke császár szakállas, előkelően öltözött fiatal ember, ke-lencei és ezikói dr. Péchy-Fodor István nevet használ s merész szélhámos a ki mostanában vidékünkön kóborog és a szatmári munkásképző intézet javára hamis gyűjtőkönyv mellett könyöradományokat gyűjt. A gyűjtést többnyire hordár vagy más egyén közbenjöttével eszközli, kinek névjegyét ad a kiszemelt egyének címére s névjegyén személyes távollmaradását betegséggel menti. E napokban Kassán járt s mintegy 100 koronát gyűjtött ily módon s azzal odébbállott. Most körözik mindenfelé.

— Tűz. Ma délután egy és két óra között tűz támadt a Nagy új utcán. Weisz Márkus szindely tetejü házán keletkezett a tűz és pedig a mint a szomszédok mondják, az egyik kémény mellett. A nagy szélviharban az épület tetőzete mihamar lángbaborult és átsapott a tűz Dr. Szepessy Arnold délről szomszédos házra is, amelynek teteje, nemkülönb ez udvarbéli épületek szintén elhamvadtak. A tűz szerencsére tovább nem terjedt, mert ez utóbbi épülettől délre Meczner

Gyula széles üres telke következik. A tűzoltóság a tűz lokalizálása körül serényen dolgozott s ebben a munkájukban dicséretes buzgalommal segítettek a dohánygyári tűzoltók is, a kik szivattyúikkal jelentek meg a veszedelem színhelyén. A rendőrségen kívül honvédség tartotta fen a rendet, a kik az oltás munkájában is résztvettek. A lakoszóbak be nem égették, egyszerűen pedig a butorokat kihordták. A leégést épületek biztosítva voltak.

Táblai ítélet a mádi ügyben. Személyes szabadság megsértésének vétségével vádolt Illésházi Endre mádi jegyző ügyében a kassai kir. tábla tegnap hozott ítéletet és a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék felmentő ítéletét jóváhagyta. Az ítélet indokolásában azonban részben eltért a törvényszék indoklásától. Nevezetesen elfogadta a tény megállapítását, t. i. a letartóztatás tényét beigazoltnak, ellenben a sanyargatásra vonatkozó részt megcáfoltak vette, ellenben a bűnösséget nem azért nem állapította meg, mert a vádbeli cselekményért nem a jegyző, de az azt végrehajtó hitese felelős, hanem azért nem, mert a vádbeli cselekmény nem büncselekmény, hanem a jegyző kötelességéből folyó jogos cselekmény volt. Az ítéletben a főügyész megnyugodott.

Lószemle. Az 5-ik honvédszázad kebeléből kiküldött bizottság, az ezredből magánosoknál kihelyezett kincstári lovakat ma délelőtt szemlélte meg a városháza előtt. A 14-ik cs. és kir. századredből kihelyezett lovakat e hét szombatján fogják megsemlélni.

A borju piac áthelyezése. A városi tanácshoz kérelmet intéztek, hogy a borju piacot a Beresényi-utcából a Virág-utába helyezze át, a kérelem felett azonban még nem határoztak.

Az ötvenkoronás bankjegyek. Az osztrákmagyar banknál ez idő szerint az ötven koronás bankjegyek készítésével vannak elfoglalva. Az új bankjegyek, amelyeket májusban fognak kibocsátani, valamivel nagyobbak a husz koronás bankjegyénél és sárga alapszínen kék színűek lesznek.

Lopás a rendőrségen. Reiner Imréné tipusa a korhely, züllött erkölcsű asszonynak. Zimankós hideg időben éjjelre gyakran bekérezkedik a rendőrség zárkájába. A minap is ott hált s a szállást úgy hálalta meg, hogy takarítás közben, mikor a kulcsár kis időre kilépett, a kulcsár szobájába osont és onnan a kulcsár fehérműit ellopta. Még az nap elfogták, hanem addig a ruha egy részét már elitta.

Állami kőbánya Tokajban. Tudósítónk írja: A Hoiesi Gézáné-féle, Tokaj város belterületén fekvő kőbányát az állam 15—20 évre bérevelte. Schaffer Antal főmérnök, miniszteri kiküldött minap kötötte meg a szerződést a várossal is, amennyiben a város egy nagyobb területet rakodóhelynek ad át, melyért azonban az állam köteles a városnak a Bodrog mentén fekvő két utcáját, mely árnak szokott kitéve lenni, 2 méterrel feltölteni. Mint hírlík, 400 munkás nyer foglalkozást ezen új vállalatnál. Az állam ezen bányából nyerendő követeket a Tisza és Bodrog mélyítésére fogja felhasználni.

Farkasok garázdálkodása. Ulicsi levelezőnk írja: Egy farkas-falka e hó 6-án beverődött a juh-nyáj közé s abból nyomban 7 darabot felfalt s 9 darabot megtépázott. Attól lehet tartani, hogy nagyobb károkat fognak okozni, mivel elüzetésükre eddig még intézkedések nem történtek. A farkasok már egy pár nap óta lehetnek a vidéken, ez abból következtethető, hogy a szarvasok mostan, dacára az enyhe télnek, a községekhez húzódtak — a farkasok elől menekülve. E héten 5 db. szarvasot pusztítottak el.

A Kossuth-szobor javára a nagymihályi takarékpénztár ipar és kereskedelmi banktól újabban 200 korona érkezett az alispánhoz. (Már a múlt évben is küldött 200 koronát).

Második budai kutyavásár. Nincs kiállítás, hol a közszemlére kitétt tárgyak egyike-másika jó pénzen meg nem lenne vásárolható. Kiállítást rendez az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesület is e hó 29—30-án a budapesti városligeti circusban, hol bemutatás alá kerülnek az ország kiválóbb agarai, komondorai, dachshii stb. A kiállítás élén, melynek elnöke a földmívelésügyi miniszter, József Ágost főherceg áll. A kiállítás ebek maximuma: 250. Ezzel az egyszerű volt... mondás romba dől.

IRODALOM.

Az ifjúsági önképzőkör újabb gyűlése újabb tanujelét adta a kör kitűnő vezetésének és annak a derék hivatásérzetnek, amelylyel a kör lelkes tagjai jeles tanár-elnökük vezetésével a kört oly szép színű tarják. A szombati gyűlés dr. Ham Sándor tanár-elnök és — az ifjúsági elnök betegsége miatt — Juhász Jenő főjegyző vezetésével folyt le. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Hornyák Ferenc olvasta fel „Az emberi nem korai értékeiről” című bevezető részét. Ezután Szunyogh József és Baumgartner Lajos bírálják „A főszemélyek jelleme Shakespeare Coriolanusából” című művet, az első bíráló felolvasásra ajánlja; a második, mivel a szerző jellemzési nem tud és stílusa gyenge, elveti a munkát. A vezető tanár az utóbbi bíráló véleményét fogadja el. „A Balaton keletkezése” című munkát bírálják most Grünbaum Lajos és Hornyák Ferenc, egyik sem fogadja el a művet. A tanár-elnök megjegyzése az, hogy a művet el lehet fogadni. A kör tehát elfogadta azt, melynek szerzője Zselinszky Béla. A kör lelkes éljenzése után Bettelheim Ignác és Schwarz Ernő veszik bírálat alá „Fordítások Q Horatius Flaccusból” című műfordítást, mindketten dicséretes jelzővel fogadják el azt. Ennek szerzője Baumgartner Lajos, ki műve egy részét felolvasa. A művek elbírálása után Novák János adta elő a „Lukai pap”-ot Szabó Endrétől. Farkas József tudomásul veszi, mivel a szaváló csak elreccintotta a költeményt, Hornyák Ferenc „sikerült” jelzőre érdemesíti. A vezető tanár buzdításul szintén az utóbbi jelzőre méltatja. Végül Jenik Béla szavalt a Gyulai Pal „Hadnagy uram” című költeményét. Jónász Emil szerint a szaváló „jól sikerült” jelzőt érdemel, Nyeviczky Antal buzdításul szintén megadja az előbbi jelzőt. Róth Miklós megjegyzi, hogy elég lesz, ha sikerült jelzővel látja el a kör a szavalatot, mivel a szaváló egy versszakot kihagyott és gesztusai rosszak voltak. A tanár-elnök „elég” sikerült-nek tartja a szavalatot. Ezek után a beérkezett munkák lettek kiadva bírálatra és ezzel főjegyző berekeszti a gyűlést.

Felhívás a vidéki írókhoz. Mind erősebben hangzik azon óhaj, hogy decentralizálni kell a magyar irodalmat. Ugy szint, új hangot, új tehetségeket kell belevinni, vidéki irodalmi központokat kell teremteni, melyek egy egészséges és új irodalmi irányzat szolgálatába álljanak. A tehetség, az erő megvan a vidéken, de eddig nem volt tér az érvényesülésre s a vidéki irodalom önállóságát sürgető szózat credménytelenül hangzott el. Végre most Kassán, amely városnak tradíciói vannak — mert hiszen Kazinczy idejében ott keletkezett az irodalmi mozgalom, mely kezdete volt nemzeti irodalmunk ujjábredésének, — megalkult egy nagyobb szabású irodalmi vállalat: a vidéki irodalom önállósítása érdekében. „Vidéki Irodalom” a vállalat címe és célja egy gyűjteményben bemutatni a vidéki költők műveit. A szerkesztő-bizottság arra fog töre-

kedni, hogy irodalmi nivón álló értékes antológiát adjon, amely kincsháza legyen a vidéki költészetnek. *Felhívjuk tehát mindazon költőket, akik a gyűjteményben szerepelni óhajtanak — és nem szabad abból hiányoznia egy tehetségnek sem, — hogy műveiket, esetleg megjelent köteteket, melyből válogathassunk — március hó folyamán a „Vidéki Irodalom” szerkesztő-bizottságnak Kassán (Fő-utca 62.) beküldeni sziveskedjenek. A gyűjtemény 10 kötetre van tervezve, az első kötet 5—6 ívnyi terjedelemben, csinos kiállításban április hó közepén jelenik meg; a többi kötet havonként.*

Miként gondoskodjunk leányaink jövőjéről? A mai kényelmes, fényűző, fenhéjazó és ideges korban, beállott a szüksége annak is, hogy a szülők tájékozást kapjanak, vajjon melyek is azok a pályák, a melyek leányainknak leginkább nyujtanak módot a megélhetésre? Ilyen tájékozóra akarjuk felhívni a szülők figyelmét. Ilyen tájékoztatót adtak ki a szülők számára Bód Péter és Székely István „Női életpályák” című könyvükkel. Megbecsülhetetlen útmutató e könyv mindazon szülőknek, kiket a Gondviselés leánygyermekekkel megáldott. Negyvennégy olyan életpálya van e könyvben felsorolva, a melyre a leányok bátran léphetnek, a melyen szorgalom és kitartással jövőjüket biztosíthatják. A könyvben tehát mindenki minden ilyen kérdésre hasznos útmutatást talál s így bátran folyamodhat hozzá. A „Női életpályák” megrendelhetők a Franklin-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapesten (IV. Egyetem-utca 4. sz.) Ára keménykötésben 1 korona 60 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

* A tokaji szőlősgazdák tegnap ismét gyűléseztek a borértékesítés ügyében. Szövetkezet felállításáról hosszas vita után végkép lemondtak. Egey Szilárd tarczali vincellériszkolai igazgató ajánlatára inkább kereskedelmi társaság létrehozatalát fogadták el, melyre nézve legközelebb ismét ülést tartanak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Esküdtzéki tárgyalás. Még alig zárultak be a megyeháza nagytermének ajtói az élet és halál fölött ítélkező esküdték háza mögött, s már ismét aktuálisá vált az esküdtzéki tárgyalások kérdése és a folyó év második ülészakára, a mely május hó közepé táján fog kezdődni, immár vizsgálatl befeljeződött egy bűnügy, amelyet Lesznán, a múlt évi október hó 13-án, rövid, de határozott megfontolás után hajtott végre Stefán Anna negyedfél hetes kis fián.

Stefán Anna szerelmi viszonyt folytatott Amerikában ifj. Kazimir (Koeserha) Mihálylyal a múlt év tavaszáig, amidőn szülőföldjére, Lesznára, hazajött. — Ebből a viszonyból kifolyólag Stefán Annának a múlt évi szeptember hó közepén fiugyermeke született. Stefán Anna ettől kezdve haragudott a gyermek természetes atyjára, mert gyermekéről tudni sem akart, arról nem gondoskodott. Október 11-én minden rábeszélés nélkül elhatározta magát, hogy gyermekét — ha csak alkalom kínálkozik — elpusztítja. Ezzel az elhatározással ment el október 13-án Lesznától mintegy fél mérföldnyire a Laborez folyóhoz, ahol a víz partján, egy bokor alatt, gyermekét levétköztette, egy pár lépésnyire a vízbe bevitte s ott a Laborez sodrába dobta, — ismerőseinek pedig azt mondta, hogy N. Mihályban meghalt gyermekét ott eltemette.

Stefán Annát gyilkosság bűntettével vádolta az ügyészség.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

P. A. Bpest. Erre még egyelőre sajnálattal nem vállalkozhatunk.

D. J. Kérjük az előbb említett közleményt. Most már a tanügy rovatunk mintegy 3—4 hétre el van látva kéziratokkal, ezt egyelőre nem közölhetjük.

Politikus. Abban a kérdésben rövidesen egy igen érdekes nyilatkozatot közölhetünk.

H. K. A szombati számba toltuk, hogy annál nagyobb keretben jöjjön.

Nem közölhetők: Csüggtom kábulva, féllig holtan... (Költemény) Bűvös erő (Próza) A cineér (Humoreszk.)

Kiadótulajdonos: Éhlert Gyula.

Hirdetések.

1165/902. polg. szám.

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék felszólítja mindazokat, a kik a Reiter Jakab szatmári lakos által Adler Vilmosért, mint a Görgey Béla s.a.-ujhelyi kir. közjegyző elhalálozása folytán kirendelt s.a.-ujhelyi kir. közjegyző helyetteseért biztosítékul letett 4000 korona készpénzre s kamataira az 1886. évi VII. t.-cz. 40. §-nál fogva törvényes záloggal bírnak, hogy követeléseiket három hó alatt jelentsék be, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

Sátoralja-ujhelyi kir. törvszék 1902. február 4-én tartott ülésből.

Gedeon, Fornszek, jegyző. elnök.

Bérháztulajdonosoknak és földbirtokosoknak törlesztéses kölcsönt

42 $\frac{1}{2}$ és 50 évre

jutányosan és előnyös feltételek mellett közvetít és értesítést ad

Sárkány József

Budapest, Váci-körut 21.

Bérbe keresek

három szobából álló lehetőleg utcái lakást kerttel, f. évi április hó 1-től. Czím: a kiadóhivatalban.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet Kazinczy-utcái házában egy üzlethelyiség f. évi május 1-től kiadó, értekezhetni fenti pénzügyésznél a hivatalos órák alatt.

Hirdetmény.

Nagy-Dobrán Weinberger Miksánál 500 métermázsza Lóhere eladó. — Értekezhetni Nagy-Dobrán Weinberger Miksánál.

Alapított
az 1864-ik évben.

MALÁRTSIK GYÖRGY

Alapított
az 1864-ik évben.

fűszer-, bor-, csemege-, ásványviz- és magkereskedése
Sátoralja-Ujhely, főtér 5. szám.

A közeledő tavaszi idény alkalmával van szerencsém ajánlani a magy. kir. vető-mag-vizsgáló állomás által aranka mentességre hivatalosan plombozott magyar és francia luczerna, lóhere vagy vereshere magot. Direkt importált eredeti Quedlinburgi, Oberndorfi, Mamuth Buczok és tarló-répa magvakat, angol és skót fűmagvakat.

Konyhakerti magvakat u. m. ezukor-, velő és kifejtő borsók, bokor és karó babfajok, ezékla, dinnye, hagyma, káposzta, kalaráb, petrezselem, sárgarépa, saláta stb. stb. Virágmagvakat nagy választékban.

Raktáromon lévő mindennemű magvaim tisztaságáért és csiraképeségeért szavatolok.

Ajánlok továbbá fontos gazdasági czikkeket, mint elsőrendű kékkövet, szép fehér raffia háncsot, szőlő taposó zsákot különféle nagyságban, carbolsavat, carbolport, első minőségű kék kocsikenőcsöt, vaselint, vaselin bőrkenőcsöt, gépolajat, bakulolajat, vékony és vastag terpentint, lenolajat, kenczét, (firnis) halzsír, lószerszám mázt, bőrfestő lakkot, aszfalt lakkot, (vas lakk) copál lakkot, több hárveves gyár padló és parquetlakk festékeit, mindennemű falfestéket, porfestéket, kész, olajba tört festékeket,

Az összes itt felsorolt és egyéb czikkeimre vonatkozó árjegyzékemet kívánatra megküldöm.

Magamat szives pártfogásba ajánlva vagyok

teljes tisztelettel

Malártsik György

fűszer-, bor-, csemege-, ásványviz- és magkereskedése
Sátoralja-Ujhely.

Friss és jó áruk.

Előnyös árak.

Pontos kiszolgálás.

S.-A.-Ujhelyi ker. betegsegélyző pénztár.

300.

bsp. 1002.

Meghívás.

A s.-a.-ujhelyi kerületi betegsegélyző pénztár folyó évi március hó 9-én, délután 2 és fél órakor, a pénztár hivatalos helyiségében (S.-A.-Ujhely, Kazinczy-utca, dr. Li geti-féle ház)

rendes évi közgyűlést tart.

a melyre a közgyűlési kiküldöttek ezennel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság évi jelentése s ennek kapcsán a zárszámadások s a felmentvény fölött hozandó határozat.
2. Az igazgatóság alapszabályszerű kiegészítése.
3. Hat felügyelő bizottsági és hat választott bírósági tagnak megválasztása.

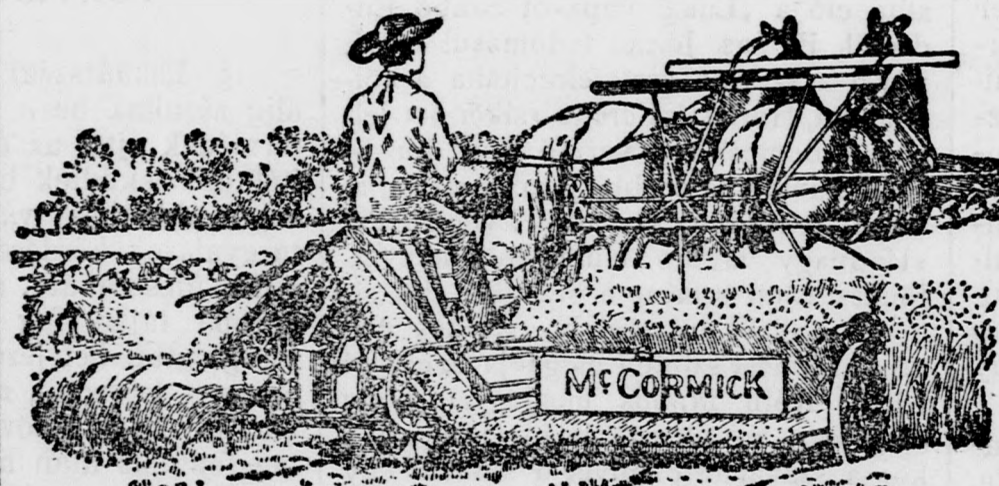
Ezen közgyűlés a közgyűlési kiküldöttek számára való tekintet nélkül meg fog tartatni.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1902. márc. 1.

A s.-a.-ujhelyi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

Kéveköti aratógép.
Fűkaszalógép.
Köszörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép.
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Szokomobil fűtő

államilag vizsgázott és tanult kovács jelentkezhet

FROST és RING gőzfűrészetében

Nagy-Kemencze (Homonna mellett.)

Ügynököket

magas jutalék mellett keres a 22 év óta fenálló **C. Klemt** féle rolletta-gyár Braunau-ban (Csehország). A cég kellő jó működés és referenciák mellett az utazónak privát felek meglatogatásához szükséges engedélyt is kieszközöl.

Allást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőirnokok, nőtisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rökk Szilárd-utca 27. — Álláskeresési beiktatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyílt térben pedig minden szóért fillér fizetendő, mely hirdetéseket legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.